

Groene Tulp op weg naar 0 impact

Systemaangepak leidend in vervolg Groene Tulp

Resultaten waren er zeker na vier jaar De Groene Tulp. Tegelijkertijd lagen er ook nog voldoende vragen voor een vervolg. Onder de naam Groene Tulp op weg naar 0 impact start dit najaar een vervolg. Daarbij zal nog meer nadruk komen te liggen op een systemaangepak. “Met alleen een ander middeltje ga je het als tulpenteler niet redden”, aldus programmamanager Michel Jansen.

Tekst: Arie Dwarswaard
Fotografie: Arie Dwarswaard, René Faas

An resultaten geen gebrek als het gaat om het vierjarige onderzoeksproject De Groene Tulp, dat van 2019 tot en met 2022 liep. Programmamanager Michel Jansen somt op. “Als het gaat om bodemgezondheid en groenbemesters, dan is het gelukt om voor zandgrond Fusarium te

onderdrukken met een groenbemester. En kijken we naar gewasvitaliteit, dan blijkt dat de vuurbestrijding goed te doen is met een combinatie van een beslissingsondersteunend systeem (BOS), groene middelen en gangbare middelen. Dat hebben we vijf jaren gedaan en alleen afgelopen voorjaar bleek dat niet voldoende omdat er sprake

was van een lange bladnatperiode. Maar als er sprake is van een droog voorjaar, dan kan de teler prima starten met een groen middel. Alleen dat al geeft een flinke milieuwinst.”

Wat de bolbehandeling betreft, is duidelijk geworden dat het verschil in opbrengst tussen een uitgekilde behandeling en groene middelen niet eens zo heel groot is bij een minder gevoelige cultivar. Jansen: “Ook dat levert milieuwinst op.”

Milieuwinst was destijds een belangrijke reden om met De Groene Tulp te starten. Tulpentelers keken kritisch naar hun toekomst en stelden vast dat de gangbare manier van telen niet per definitie vanzelfsprekend zou zijn. Maar wat dan? Dat werd onderzoek naar alternatieve mogelijkheden op het gebied van bodemgezondheid, gewasvitaliteit en bolbehandeling. In het laatste jaar van het project werd de vraag gesteld of de resultaten voldoende waren voor een groenere manier van telen. Dat bleek niet het geval. En dus werd voorgesteld om een vervolg te realiseren. Dat start dit najaar onder de titel Groene Tulp op weg naar 0 impact.

VIJF PIJLERS

Het project Groene Tulp 0.0 kent vijf werkpakketten. Het eerste betreft onderzoek naar de mogelijkheden van een regeneratieve teelt. Dat is geen puur biologische teelt, maar wel een teelt waarbij de bodem zo min mogelijk wordt verstoord. “We gaan hier na of dat zorgt voor een betere weerbaarheid van de bodem, waardoor

Programmamanager Michel Jansen: “Met alleen een ander middeltje ga je het als tulpenteler niet redden.”

In de nieuwe teeltstrategie gaat cultivarkeuze steeds belangrijker worden.

de teler kwalitatief goede tulpen oogst”, aldus Jansen.

In het tweede pakket staan vitale tulp en onder andere de stikstofbemesting centraal. “Afgelopen vier jaar hebben we gezien dat biologisch telen voor tulp lastig is als het gaat om de stikstofvoorziening. Dat komt in het voorjaar gewoon te laat vrij voor de plant. In dit pakket willen we nagaan of er andere meststoffen zijn die hier bruikbaar zijn. Dat is wel zoeken naar een balans tussen ecologie en economie.” Data is het derde onderwerp in Groene Tulp 0.0. Daarbij is er samenwerking met H2L Robotica en de data science afdeling van Hogeschool Inholland. “De ziektezoekrobot levert namelijk veel op dan alleen maar virusbeelden. Denk aan beelden van andere ziekten, maar ook onkruiden. Misschien is met die kennis een nieuw model te ontwikkelen voor de bestrijding van ziekten en onkruiden.”

Pijler vier gaat over de precisietoediening van groene middelen. “We gaan na of de manier waarop we nu groene middelen toedienen wel de meest efficiënte is. Samen met Wageningen UR gaan we komende winter na waar middelen terecht komen. Hier staat vooral de spuittechniek centraal. We planten hiervoor bollen in een aantal grote bakken, die eind van de winter eruit gehaald worden en binnen op een spuitbaan van WUR zullen worden behandeld.”

Vijfde en laatste pijler is presentatie en demonstratie. “Dat onderdeel is niet alleen bestemd voor onderzoekers en de project-

leider maar gaat over alle tulpentelers. Waar staan we, welke resultaten boeken we en hoe dragen we die kennis uit. Dat gaat verder dan de eigen sector.”

INTEGRALE AANPAK

Net als bij de start van De Groene Tulp is Jansen ook nu duidelijk richting tulpentelers. “Ga ook zelf aan de slag. Wacht niet tot dit project is afgerond.” De manier waarop is sinds 2019 wel duidelijk veranderd. Eerder dit jaar introduceerde Coördinator Effectief Middelen- en Maatregelenpakket Gerard Top van de KAVB het begrip Teelt in beeld. Dat heeft op veel plaatsen een vertaling gekregen in het begrip Integrale gewasaanpak of Integrated Crop Management. Geen nieuw begrip, maar nu wel passend bij de tijd waarin de gangbare middelen alleen niet meer voldoende zijn om aandoeningen als virus, vuur en zuur aan te pakken.

Het draait bij elke teler om gewasgezondheid. Dat is volgens Jansen veel meer dan de wekelijkse bespuiting tegen bijvoorbeeld vuur. Het gaat om een hele rij maatregelen die je als teler neemt, zoals de cultivarkeuze, bodemgezondheid, moment van planten, perceelkeuze en inzet van een beslissingsondersteunend systeem. “We zijn de afgelopen vijftig jaar erg verwend met gewasbeschermingsmiddelen. In de hele puzzel die de teler elk jaar moet leggen om zijn gewas gezond te houden, neemt dat stukje een steeds kleinere plek in. Dat betekent overigens ook dat open dagen op een andere manier

Het project

Project de Groene Tulp op weg naar o impact is een voortzetting van het project De Groene Tulp, dat van 2019 tot en met 2022 is uitgevoerd en begin 2023 werd afgesloten met de presentatie van een magazine met resultaten en achtergronden van en bij het project. Voor het nieuwe project zijn voor de vijf werkpakketten begeleidingscommissies samengesteld, waarin onderzoekers, vijf telers en begeleiders zitten. Daarboven staat de stuurgroep die verantwoordelijk is voor de strategische aansturing.

In het project participeren de volgende partijen: KAVB, Stichting Bloembollenonderzoek, Rabobank, Greenport Noord-Holland Noord, Anthos, CNB, IGH, Fertilab, Leiden Center of Applied Bioscience, Hogeschool Inholland, Ecotulips, NLG Holland, Artemis, H2L Robotics, WUR en Vertify.

moeten worden ingericht. Niet meer de gangbare ronde langs bakken met bollen of veldjes met proeven, maar redenerend vanuit die integrale aanpak.”

Jansen beseft dat daarnaast een belangrijke rol is weggelegd voor de adviseurs van de toeleverende bedrijven van gewasbeschermingsmiddelen. “Zij hebben een groot bereik en hebben de taak om deze bredere opdracht concreet te maken in hun advies aan de telers.”

PRAKTIJKBEDRIJVEN

Onderdeel van De Groene Tulp waren vier praktijkbedrijven waar de pilot tulp en bijgoed werd gehouden. Op twee zand- en twee kleibedrijven werden de resultaten van veldproeven op bedrijfsniveau verder onderzocht. “Dat loopt nog tot en met volgend jaar. Ook dat heeft al resultaat opgeleverd, zoals de inzet van een mineralenproduct in tulp op zandgrond dat een deelnemer ook in hyacinth gaat inzetten. En op de biologische bedrijven is gestart met de aanpak van galmijt.”

Wat de biologische middelen betreft, wil Jansen de verwachtingen wel scherp stellen. “Ik verwacht dat daar zeker kansrijke producten bij zitten, maar we moeten niet verwachten dat biologische middelen de gangbare middelen volledig kunnen vervangen. Ook hier zeg ik: denk in een systeemaanpak. Wil je zuur aanpakken, begin dan met schoon plantgoed, goed sortiment en laat planten. Een biologisch middel kan onderdeel zijn van de strategie, maar biedt niet dé oplossing.”